

3 Větší část území národního jazyka pokrývají výrazy *sloup/sloupek* a *kůl*; ostatní pojmenování mají spíš charakter regionalismů. Jsou to především názvy *kuna* (v prostoru ohraničeném zhruba městy Rakovník, Sedlčany, Strakonice a Klatovy), *socha* (zhruba ve stř. a jv. části střm. nář.) s variantou *soška* (na Prostějovsku a Kroměřížsku). Další označení vytvářejí jen mikroareály: *loutka* (na Tišnovsku), *somíc* (na Valašskomeziříčsku), *somínek* (sv. od Vsetína) a *slumík* (jz. od Ostravy).

Lexém *sloup* je nejběžnější v již. Čechách a na Táborsku, dále se soustředěněji objevuje v oblasti čm. nář. a zejména v sev. polovině vm. nář., porůznu byl však zapisován i jinde (často se střídá s formou *sloupek*). Pro okrajové části Slovácka je charakteristická starobylá forma *stloup*; registrovali jsme ji rovněž na Doudlebsku (tam jako starší dubletu). Podoba *sloupek* je nejběžnější v sev. a stř. Čechách v prostoru mezi Rakovníkem, Kolínem, Hradcem Králové a Novou Pakou, dále na Chodsku a také v jv. Čechách a na již. Moravě, na Zábřežsku a Litovelsku; jako dubletní se však objevuje i na jiných místech.

Pojmenování *kůl* vytváří souvislý areál ve vých. Čechách s výběžkem až na Benešovsko, dubletně se objevuje nejsoustředěněji v již. Čechách a na Hlinecku, na Moravě je jeho výskyt víceméně (s výjimkou Vsetínska a Uherskobrodská) jen sporadický. Je rovněž výrazem příznačným pro mluvu měst. S formou *kolík* se častěji setkáváme na Vysokomýtsku a ve stř. Čechách. Slovtvorná obměna *okolník* je běžná v záp. Slezsku.

4 **kolík** v sled. významu jen nář. (Jg, SSJČ, SSJ též *kolček*, pol. *kolek*, vše dem.) — Od *kůl*, viz tam. Specifikací.

kůl v sled. významu jen nář. (Jg, SSJČ, SSJ *kol*, pol. *kól*, hluž. *kol*, vše v nespecif. významu) — Psl. **kolъ*. Specifikací.

kuna jen nář.; Jg, SSJČ nář. — Přenesením. (Podle Mch slovo *kuna* znamená mj. „cosi jako brzdu“. A poněvadž brzdou u vozu bývá špalek nebo dřevo v podobě kůlu, lze z toho vyložit i náš význam.)

loutka v sled. významu jen nář.; Jg též *loutko* (Kt *loutky* ‚trámy oddělující perny od mlatu‘, SSJČ též *loutko* ‚tráмец k vedení beranidla‘ staveb.) — Nejasné.

okolník jen nář.; Kt — K předložkovému spojení *ob + kol-* ‚kůl‘.

prapísek jen nář.; Jg *pratěsek*, lid. *pratýsek*, SSJČ též *prapísek* ‚kamenný sloupek (např. v plotě)‘ — Podle Mch od **perti* ‚přít, podpírat‘.

sloup stě. *slúp*, Jg též *slúp*, SSJČ, pol. *stup*, vše v nespecif. významu — Viz *stloup*, zjednodušením náslovné souhláskové skupiny.

sloupek Jg i *sloupec*, SSJČ, pol. *slupek*, vše dem., v nespecif. významu — Dem. od *sloup*, viz tam.

slumík jen nář.; Kt laš. — Snad z psl. **somikъ* ‚vodorovné břevno‘, srov. *somíc*. Náslovné *sl-* asi analogií podle *sloup*.

socha v sled. významu jen nář. (Jg ‚prostřední a hlavní část sloupu‘, SSJČ nář. ‚sloupek u krovu‘, SSJ ‚dřevěná podpora s dvojitým koncem‘, hluž. ‚sloup‘ nespecif.) — Psl. **socha* ‚slabší kmen s pahýlem po větvi‘; přenesením.

somíc jen nář.; Kt *somice*, ALJ svč. ‚kamenný sloupek‘ (SSJ *somík* nář. ‚příční část na rámu dveří‘) — Podle Mch bylo asi v psl. **somyсь* ‚vodorovné břevno‘, přenesením.

somínek jen nář.; Bš *somínek*, ALJ han., val. — K témuž základu jako *somíc*, viz tam.

soška v sled. významu jen nář.; Jg a SSJČ dem. — Od *socha*, viz tam.

stloup jen nář. (stč. *stlúp*, Jg slc., též *stlp*, Kt *stlup* zast., SSJ *stĺp*, *stĺpok*, *stĺpik*, hluž. *stolp*, *stolpik* — vše ‚sloup‘ nespecif.) — Psl. **stolpъ*.

5 sloup Po 1, Ju 1–3, 5, Ru 2–4 — slúp Ru 5 — slúp Ju 7 — sloupek Po 1, Ju 2, 4, 5, Ru 1 — slópek Ju 6 — stupec Ju 2 — kuna Ru 3

6 AJŠ 437, SSA 5.3, OLA 939

Fi

27 tyčka v plotě (638) — mapa s. 93

1 M tyčka — týčka (tíčka 114, 115, 117–119, 129, 130, tíckrle 115)
lať

laťka (lajťka 335) — láťka — látka

látka 685, 712, 715, 736

látka

pláňka (pláňka 251, 406, 453, pláňko 224) — planka (těž 306, 321, 461, plánka 313–315) — blaňka — blanka (těž 461)

plotofka (těž 215, 228, 320, 415, těž plotufka 612, těž plotovica 672)

vostávek (těž 162)

vostávka

pletka (pletek 255)

plěščka 666, 677, 703 (plíščka 669, plíščka 671, plíšťka 71, plěšček 676, plestva 457, 458)

ténka (tí- 411, 419, ti- 430, 463, 465, 518, 520)

brdlinko (brdlinka 225, šprdlinka 229, šprdlíňka 229)

hráska 106, 108, 110, 242

dračka 135, 325, 660

palcák

palasák 140, 152